

Kultur- og kirkedepartementet
Kirkeavdelingen
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

dok 9

Kultur- og kirkedep.	
KI	
Saksnr. <i>04/277</i>	Dato <i>02.02.09</i>
Kode <i>KI-547</i>	Beh. <i>NIV</i>

HØRINGSUTTALELSE

NYTT KIRKEBOKREGISTER FOR DEN NORSKE KIRKE

Den norske kirkes presteforening (PF) har mottatt utredningen *Nytt kirkebokregister for Den norske kirke*, og avgir med dette sin høringsuttalelse. Innledningsvis har PF noen generelle betraktninger før høringskrivets hovedspørsmål om registreringsbehov og alternative skisser behandles. Avslutningsvis mener PF at ansvaret for kirkebokføringen fortsatt må følge av ansvaret for de kirkelige handlingene.

1. Generelt

PF er glade for at prosjektgruppen ble nedsatt og for at rapporten er kommet. Det er viktig at Den norske kirke har et medlemsregister av høy kvalitet, og som i større grad utnytter de mulighetene som ny teknologi gir.

Samtidig er det viktig å understreke at kirkebøkene representerer noe mer enn de fleste andre registre. De tar vare på opplysninger om avgjørende hendelser i et menneskes liv, knyttet til hellige handlinger og riter. Innstillingen har imidlertid noe overdreven forventning til bruksverdien som menighetene måtte ha av informasjonen i et kirkebokregister. De opplysninger menighetene kan/bør ha mulighet til å benytte seg av er stort sett opplysningene om hvem som er kirkemedlemmer, mulighet til å sortere ut fra soknetilknytning, alder, hvilken kirkelig handling det gjelder og når og hvor den ble utført. Når det i pkt 3.2 andre avsnitt s 9 heter at registeret "fungerer (...) som et hjelpemiddel som menigheten bruker i sitt arbeid med å kontakte og inkludere aktuelle mennesker i tilknytning til en kirkelig handling, eksempelvis ved sorgsamtaler," oppleves dette å være i overkant av hva det er mulig å bruke registeret til. Det registreres f. eks. ikke pårørende ved registrering av jordfestelser, kun eventuelt gjenlevende ektefelle.

Tradisjonen med kirkebøkene har røtter langt tilbake i tid. De befinner seg de fleste steder fortsatt i nær sammenheng med prestens kontor, og har dermed en tydelig personlig og embetsmessig forbindelse til de registrerte handlingene. PF ser det slik at kirken ikke lenger kan henge etter i den teknologiske utviklingen. På samme måte som en ved innføringen i 1645 brukte den mest moderne "teknologi" som da var tilgjengelig, er det nødvendig at en også i 2004 gjør det samme. Det er en forutsetning at registeret oppfyller de strenge vilkår hva gjelder sikkerhet, lagring, innsyn og personvern. PF er glad for at utredningen understreker dette, og forutsetter at disse hensynene prioriteres i det videre arbeidet.

Den norske kirkes presteforening

The Association of Ministers of the Church of Norway

Kontoradresse: Underhaugsveien 15, Oslo

Telefon: 22 93 28 00

Bankgiro: 8380 08 71495

www.presteforeningen.no

Postadresse: Pb 7068 Majorstuen, 0306 Oslo

Telefaks: 22 93 28 11

Org.nr.: 970 349 820

e-mail: pf@prestefor.no

2. Registreringsbehov

I hovedsak slutter PF seg til utredningens angivelse av registreringsbehov når det gjelder hvilke handlinger som skal registreres: Dåp, konfirmasjon, vigsel, jordfestelse, inn- og utmeldinger.

Vi slutter oss til utredningens skille mellom borgerlige og kirkelige opplysninger. Så fremt en kan forutsette at det kirkelige register kan benytte folkeregisteret også ved et eventuelt skille mellom kirke og stat, støtter PF at disse opplysningene i fremtiden kan hentes fra eksternt register. Dette vil antakelig forenkle og kvalitetssikre opplysningene og sikre en kontinuerlig oppdatering. Man vil dermed også lettere unngå feilkilder. En slik ordning vil videre være mest tjenlig for alle brukere av registeret. På dette punkt er det imidlertid viktig å skille klarere mellom det som må betegnes som medlemsregister og personregister enn det innstillingen gjør. PF er av den oppfatning at forslaget om uten videre å utfylle eksisterende medlemsregister med personopplysninger fra registreringen av de kirkelige handlinger, ikke er helt enkelt. Det at personnumrene er knyttet til registreringene, gjør at det bør være begrenset hvem som har tilgang til registeret. Lages en felles database, må det i så tilfelle opereres med to brukernivå: Et lavere som er knyttet til medlemsregisteret og et høyere nivå der det gis tilgang til å legge inn og hente ut utfyllende opplysninger i databasen.

Når det gjelder kirkelige opplysninger ønsker PF at noe flere opplysninger tas med. Dette er i tråd med våre innledende bemerkninger knyttet til det enkelte medlems behov. Den enkelte har selvsagt krav på at opplysninger som regulerer rettigheter og plikter i kirken blir tatt vare på. Videre er hensynet til personvern avgjørende for den enkeltes tillit til registeret. I tillegg til dette er det imidlertid viktig at den som ønsker å få opplysninger knyttet til sin livs- og troshistorie, kanskje på et langt senere tidspunkt i livet, har mulighet for dette.

Dåp

Dette aktualiseres først og fremst ved registrering av dåpen: Her bør ikke bare soknet registreres, men også kirken der dåpen finner sted. I dag noteres dette normalt i merknadsrubrikken, og det fremkommer som regel på den dåpsattesten en mottar ved selve handlingen. Ved nøddåp må også tidspunkt og sted (kirke) for stadfesting av dåp registreres. Det kan være viktig for mange mennesker å vite hvor de er døpt.

Vigsel

Tilsvarende vil vi vurdere å foreslå at kirke angis ved andre kirkelige handlinger. Dersom en innfører som fast regel i Norge at ekteskap inngås borgerlig, med påfølgende velsignelse i kirken, kan det tenkes at en ønsker å ha en forloverordning ved den kirkelige velsignelse. I så fall bør forloverne registreres i tillegg til hvilken gangs vigsel.

Jordfestelse

Når det gjelder jordfestelse bør en føre dato for dødsfall, selv om den kan hentes fra folkeregisteret. Registrering av hvem som har bekreftet dødsfallet er fortsatt viktig. Dette er dokumenter som må være på plass før gravferd. Gjenlevende ektefelle bør også registreres om ikke disse opplysningene kobles i databasen.

Attester

Som nevnt tidligere er det også prisverdig at utredningen foreslår at man kan skrive ut en mer forseggjort attest ved dåpen. Dette har også den heldige virkning at man ikke lenger risikerer at noen tar feil av den gyldige attesten og andre kort eller hilsener som menigheten gir ved dåpen.

PF vil foreslå at man vurderer å lage tilsvarende attester også ved andre kirkelige handlinger. PF er enig i at konfirmasjons- og gravferdsattest er lite brukt. Samtidig vil det ikke lenger være knyttet merarbeid eller andre ulemper til å ha liggende inne flere attestmaler enn de som brukes ofte. Det bør derfor være mulig å hente ut slike.

Soknets og Den norske kirkes behov knyttet til et kirkelig register (utredningens punkt 4.2 og 4.3) aktualiseres særlig i avveiningen mellom de tre alternative skissene (punkt 6.2):

3. De tre alternative skissene

PF slutter seg til komiteens anbefaling av en såkalt "teknologisk videreutvikling". Kirken vil sikkert ennå noen år kunne leve med nåværende ordning, men med større åpning for at sokn kan gå over til rent elektronisk kirkebokføring ("status quo"). PF vil imidlertid sterkt fraråde den angitte minimumsløsningen. Argumentasjonen mot en slik løsning gis av våre anmerkninger over. Begrunnelsen for å gå inn for å legge om til et samlet, elektronisk kirkebokregister er at de teknologiske mulighetene ikke lenger er noen hindring, samtidig som gevinstene ved en slik løsning er svært store. Det vil ellers være uheldig om det ble store forskjeller på landsbasis i en slik sak.

For det første gjelder dette den rene rasjonaliseringseffekt. Her er det imidlertid viktig at kirkemedlemmene merker at dette gir seg utslag i økt satsing på kirkens primær oppgaver. For det andre vil et sentralt register gi Den norske kirke mulighet til å drive et systematisk oppfølgende og dermed et bedre arbeid lokalt. Med et slikt register vil man på en helt annen måte enn dagens muligheter kunne fange demografiske endringer, til- og utflytninger i et sokn. Med vår tids stadige økende mobilitet er dette viktig mange steder. Det enkelte sokn vil også ha mulighet for å effektivisere kontakten med og utsendelser til medlemmer, frivillige medarbeidere, deltakere i ulike tilbud osv. Dels vil et register gjøre det mulig å høyne kvaliteten på det statistiske arbeid på alle nivå i kirken.

Det er også en god effekt av et sentralt register at det på en praktisk måte legger til rette for en struktur som er med å holde Den norske kirke sammen som ett trossamfunn, og ikke bare en sammenslutning av enkeltmenigheter.

4. Spørsmålet om ansvar

Departementet har i sitt høringsskriv ikke bedt om uttalelser til spørsmålet om ansvaret for kirkebokføringen. Dette nevnes imidlertid flere ganger i uttalelsen, og da det er en sak som direkte angår PFs medlemmer finner vi det riktig å kommentere det.

PF er glad for utredningens tydelige understrekning av at prestene fortsatt skal være ansvarlige for de kirkelige handlingene, med den myndighet som følger av dette. Det hører med til embetets primær oppgave å forvalte sakramentene og å utføre kirkelige handlinger. PF følger også utredningen i at det er et skille mellom dette ansvaret og ansvaret for kirkebokføringen, som i utgangspunktet er et praktisk-administrativt gjøremål. Når det derimot gjelder hvem som skal være formelt og faktisk ansvarlig for kirkebokregisteret, mener PF at den (sokne-)prest som er ansvarlig for å gi riktige opplysninger om kirkelige handlinger også skal være den ansvarlige for selve registeret.

PF finner grunn til å stille spørsmål ved en del av premissene komiteen legger til grunn for å foreslå at man overfører ansvaret fra den kirkebokførende prest og til fellelrådet. Dette gjelder

særlig at man kontrasterer tidligere tiders nære kontakt med presten med en påstått løsere og mer sporadisk kontakt. En slik virkelighetsbeskrivelse knyttes bl.a. til de pågående presteforskene (s. 16-17), og er en beskrivelse som etter vår oppfatning treffer dårlig med de erfaringene vi har. PF vil fastholde at nærheten mellom prest og menighet fortsatt er viktig, og at det fortsatt er den gjeldende situasjon de aller fleste steder. I sin høringsuttalelse til forslag til ny tjenesteordning har PF også understreket at presten skal ha sin primære tilknytning til soknet. Dette har forskene vist betydningen av. Samtidig er det å være prest ikke ensidig avhengig av kjennskap og kontinuitet, men henger på ordinasjon og ordinasjonsforpliktelse. Som utredningen selv gjør rede for, er også soknepresten et organ i soknet. Et fortsatt ansvar for kirkebokføringen er med å understreke denne viktige siden ved prestens rolle.

I tråd med den helhetlige tenkning omkring kirkebokføring under denne uttalelsens punkt 1, tror PF det kan være klokt å fastholde prestens ansvar for et nytt register. På denne måten bevares en viktig linje bakover i historien, og den nære forbindelsen mellom registeret og de faktiske, hellige og kirkelige handlingene opprettholdes.

OSLO den 30. januar 2004

Med vennlig hilsen

DEN NORSKE KIRKES PRESTEFORENING

Ingeborg Midttømme
Leder

Kopi: Hovedstyret
Kirkerådet